

ningen, tror jeg, at det er den Wei, man skal gaa. Det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen) savnede Straffe for de Folk, som lade sig tilskrive høiere Summer, end de virkelig udlaaente; men i saa Henseende skal jeg henvise det ærede Medlem til Forordningen af 1754, som netop har en Bestemmelse som den, det ærede Medlem ønsker. Der staar udtrykkelig i § 6 — jeg tillader mig at oplæse denne Paragraf: „Skulde det og befindes, enten at nogen Kreditor har modtaget Forskrivning for høiere Summer, end den, Debitor mod Forskrivningen af ham virkelig tillaaens har bekommet og faaet fuldkommen Valuta for, eller at Debitor af den bekomne Kapital har betalt og erlagt mere, end den ordentlige, ifølge af Loven og Forordningerne tilladte Rente, da, hvad enten saadant kaldes Doucour, Provision, eller hvad andet Navn det maatte tillægges, saa skal det dog anses som ubillig Mager og Rente, og Kapitalen, ifølge deraf, være forfalden, Halvdelen til Vores Kiste, og Halvdelen til den Angivende“. Der have vi det gruelig Umoraliske, som det ærede Medlem fra Viborg talte om, det er endog saa fat i Kraft i selve Lovgivningen, nemlig en Art Angiveri. Jeg vil nu ikke ubetinget tage det i Forsvar, men Lovgivningen har dog selv kendt det tidligere. Det ærede Medlem fra Hjerteminde vil se, at den Bestemmelse, han savnede, kunde han finde i Frdn. af 1754, og det er ogsaa derfor, at jeg har henvist til den, den indeholdt saa mange ypperlige Ting, som jeg mener, det var godt at faae frem igjen, blandt Andet ogsaa det, som jeg tror, man aldrig burde have forladt, nemlig at sætte en vis Løgt for, hvad Sagsførere og Kommissionærer maatte tage. Det ærede Medlem fra Næstved (Beth) skyldte mig for, at jeg idag, som sædvanlig, havde overfaldet Sagsførerne. Det er saa langt fra at være Tilfældet, at jeg tværtimod sagde, at jeg troede, at de hæderlige Sagsførere lede under, hvad adskillige af deres Kolleger gjorde. Jeg føler mig forvisset om, at de fleste Sagsførere misbillige den Handel, at En eller Anden laaner ud til en Mand, der er i Forlegenhed, for kort efter at komme til at klæde ham ganste af, som det er sket i et Par Tilfælde, som det ærede Medlem fra Hjerteminde havde Die for, men som vissefelig er sket i mangfoldige andre Tilfælde end dem, der komme til Offentlighedens Kundskab. Der er altsaa ogsaa faldet tilsvarende Udtalelser til, hvad jeg har udtalt om det Unskelige i at faae Lægt fastsat for Kommissionærer og Mellemandlere, thi det er netop dem, der særlig underdrage sig Pengemarkedet og gjøre sig ublu Fortjeneste af deres Medmenneskers Forlegenhed, det er netop dem, der ere en Plage for det nedadgaende Landbrug ved den Hjælp, de yde, thi for dem, der ere i Forlegenhed, er det ikke Andet end den næste Dag at komme fra Regnen i Lagdryppet. Naar det for

Nesten atter og atter er sagt, at der sket Intet kunde gjøres fra Lovgivningsmagtens Side for at holde Renten ved 4 pCt., saa paastaar jeg, at der kan gjøres Meget. I det Dieblit, vi gjøre vor Pligt her, gjøres der virkelig Meget i den Retning, og dersom vi f. Ex. mene, at det er den rigtige Rente, hvad jeg mener ogsaa af den Grund, at den er indgroet i den almindelige Bevidsthed og er passende til vore Forhold — jeg tror ingenlunde, at Landbruget er tjent med, at Renten snart er 10, snart 2 og snart 5; jeg tror, at man i Landbruget er bedst tjent med at være noget under stabile Forhold — saa siger jeg, at saa kunne vi holde vore offentlige Stiftelser nebe ved denne Rente, og i vanskelige Tilfælde lade Staten laane ud. Hvad skulde der være i Veien derfor? Derved trykkes jo ogsaa vort Pengemarked paa andre Omraader, saa at private Folk ogsaa kom til at blive ved denne Rente derved, at der saaledes indirekte udøvedes Tvang imod dem. Det er forresten en Erkjendelse, som jeg tror er ved at gaa op for Mange, at de staa dem ved at faae en mindre, men sikkrere Rente, fremfor at faae de meget store Renter i usikkrere Foretagender, og jeg haaber, at det skal komme til at gaa op for Flere og Flere. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) havde forstaaet mig fuldstændig rigtig, naar han har forstaaet mig saaledes, at det ikke alene er Landbruget, jeg talte for, men ogsaa de andre Erhvervs-grene. Jeg taler overhovedet om dette, at man benytter sig af sine Medmenneskers Forlegenhed paa en ublu Maade; der er, mener jeg, god Grund for vor Lovgivning til at straffe dem, der paa denne Maade benytte sig af deres Medmenneskers Forlegenhed. Jeg har udtalt, at jeg ikke vil stemme mod Lovforslagets Overgang til 2den Behandling; det er Noget, jeg under alle Omstændigheder nødig gjør. Jeg tror, at der er saa mange Ting, der kunne ønskes opløst, og jeg tror, at det er godt at faae at se, hvilke Anstuelser Flertallet nærer om denne Sag. Man kan ikke mistænkte mig for Noget i den Retning, som der er slaaet paa, at, naar vi ikke stode foran Valgene, vilde mange Medlemmer være anderledes stillede. Jeg for mit Vedkommende har udtalt mig saa ofte og saa tidt akkurat paa samme Maade, som jeg har gjort idag.

D. Christensen: Det er mig en Fortjeneste at tage Ordet efter det ærede Medlem nu igjen; det er saa yverst sjeldent, at han er morsk, at naar det engang imellem træffer sig, er det naturligvis noget Nytt for os at høre. Derfor mener jeg, det er bedst at lade Bismarck ligge; men jeg vil kun henstille til det ærede Medlem, hvorvidt det er saa ganste let for ham at regulere Pengemarkedet, som han her tror. Det er en Opgave, det ærede Medlem ikke kan magte, saalænge han ikke kan blive Rothschild eller noget